

Hanna Halmeenpää vihr ym.

Kirjallinen kysymys energiajuomien haitallisista vaikutuksista lapsiin ja nuoriin

Eduskunnan puhemiehelle

Energiajuomien käyttö alaikäisten nuorten ja lasten keskuudessa on vahvasti yleistynyt. Energiajuomilla on kuitenkin valitettavia haittavaikutuksia varsinkin nuoriin kasvuikäisiin käyttäjiin. Juomat sisältävät suuria määriä tarpeetonta sokeria, joka ei tuo kylläisyyden tunnetta — ainoastaan turhia kaloreita. Tutkimuksin on osoitettu, että eurooppalaisten nuorten viime vuosikymmeninä saamat lisäkalorit ovat pääosin peräisin sokerisista juomista. Tämä on myös keskeinen tekijä nuorten ikäluokkien kasvavassa ylipaino-ongelmassa.

Liiallisen sokerin lisäksi energiajuomat sisältävät vaihtelevia määriä piristeaineiksi luokiteltavia ainesosia, kuten kofeiinia, tauriinia ja glukuronolaktonia. Kasvuvaiheessa olevilla lapsilla ja nuorilla on aikuisväestöä suurempi riski yliherkistyä näille piristeille ja saada esimerkiksi ylimääräistä sydämen tiheälyöntisyyttä, pahoinvointia, päänsärkyä, ahdistuneisuutta, nukahtamishäiriöitä ja yliaktiivisuutta. Lisäksi amerikkalaisopiskelijoilla tehdyssä tutkimuksessa (Velasquez ym. 2011) runsas energiajuomien käyttö oli yhteydessä runsaaseen alkoholin kulutukseen.

Aiheesta jätetyn kirjallisen kysymyksen KK 358/2011 vp vastauksessa silloinen ministeri vastaa: "Julkisen vallan on perustuslain 19 §:n mukaan edistettävä väestön terveyttä ja sen on myös tuettava perheen mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Julkisen vallan onnistumista lasten terveyden edistämisessä tulee arvioida lasten arkielämän näkökulmasta. Pelkkä vanhempien vastuun korostaminen ja pakkauksessa oleva varoitusmerkintä eivät ole riittäneet estämään energiajuomien ja niihin rinnastettavien tuotteiden lisääntyvää myyntiä lapsille."

Asiassa ei kuitenkaan ole tapahtunut edistystä. Edelleen vastuu energiajuomien haittavaikutuksista on kokonaan kuluttajilla itsellään. Lainsäätäjän olisi vastuullista harkita mahdollisia rajoituksia juomien sallittuihin sisältöihin ja niiden mahdolliseen myynnin rajoittamiseen alaikäisten lasten ja nuorten osalta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä energiajuomien haittavaikutusten vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi lasten ja alaikäisten nuorten osalta?

Kirjallinen kysymys KK 643/2017 vp

Helsingissä 30.1.2018

Hanna Halmeenpää vihr
Johanna Karimäki vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Satu Hassi vihr